No. 2243 Vrijdag 31 December 1926. 43ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

De Redactie

wenscht aan alle abonnés en lezers en begunstigers van de „AMIGOE DI CURAÇAO", en aan het volk van Curaçao in het algemeen, van ganscher harte een

Zalig Nieuwjaar!

Moge Gods rijkste zegen over allen neerdalen in het Nieuwe Jaar 1927.

Met twee maten meten.

Naar aanleiding van de wenschelijkheid, die in verband met de heerschende duurte zich heeft voorgedaan, om het landsinkomen der hoofdambtenaren op de een of andere wijze te verhoogen, merkt „De Surinamer" op, dat tusschen beide groepen van hoofdambtenaren, n.l. die van Suriname en Curaçao, in zake salarisverhooging een onderscheid gemaakt is;

een onderscheid dat wel de moeite van het onthouden waard is;

en dat de vraag wettig of in dezen tijd van versobering de gevolgde politiek wel juist is.

We zouden 't willen noemen een „met twee maten meten", waarvoor in de gegeven omstandigheden zeker geen reden bestaat.

Voor Curaçao n. l. heeft de Minister zich met den Raad accoord verklaard om aan de hoofdambtenaren een duurtetoeslag te geven, in plaats van een verhooging van het organiek salaris, zooals de Gouverneur had voorgesteld.

Een verhooging dus met een tijdelijk karakter, die zoo spoedig de omstandigheden zich wijzigen en het indexcijfer der bestaansuitgaven daalt, wederom kan worden ingetrokken.

In Suriname heeft men iets anders zien gebeuren. Salarissen van hoofdambtenaren, die reeds verhoogd waren bij de algemeene herziening, werden kort daarna nogmaals verhoogd, en wel niet met een duurtebijslag, dus tijdelijk, doch met opvoering van het grondsalaris zelf en vastlegging daarvan in een K. B.

Vanwaar deze dubbele politiek?

Toch zeker niet, omdat de financiën van Suriname er zooveel schitterender voor staan, dan bij ons?

En al evenmin, omdat het leven er zooveel duurder is als hier.

Waarschijnlijk nog ten gevolge van de gewoonte van oudsher, om te Suriname alles grootscheeps, en te Curaçao alles uit de schrale beurs te behandelen. Waarvoor in de tegenwoordige periode van economischen opbloei onzer kolonie toch heusch geen reden meer bestaat.

Doch er zijn meer dingen in de behandeling van beide kolonien door de Regeering van het Moederland, die vreemd aandoen, zoo goed als bij ons Koloniaal Bestuur. Nog kort geleden pleitte „Alpen" in ons blad voor een kleine tegenmoetkoming van den kant van het Bestuur aan zijn ambtenaren, zoo ongeveer in den vorm van een „dertiende maand" indertijd door gouverneur Hellfrich verleend. Iets wat in de burgerlijke maatschappij zeer veel plaats heeft, als beloning voor gepresteerde diensten, en tegelijk een appeltje voor den dorst in de thans heerschende bijzonder dure levensvoorwaarden.

Wat doet het Gouvernement?

In plaats van over de geheele linie, die gratificatie te verleenen, wordt er wederom een even hatelijk als ontevredenheid wekkend onderscheid gemaakt, en krijgen de ambtenaren van eenige departementen, zooals b.v. van onzen radio- en gezondheidsdienst een beloning die varieert tusschen fl 100 en fl 600 en die wij ze natuurlijk gaarne gunnen, terwijl die van andere departementen met ledige handen kunnen aftrekken.

Niet verdiend?

Och kom. We kennen er verschillende, wier gepresteerde diensten zeker niet minder zijn dan van degenen die voor de gratificatie in aanmerking gekomen zijn, en die toch gepasseerd zijn.

Wanneer zal het Bestuur toch eens gaan inzien, dat een goed-gesalarieerd en tevreden ambtenarenkorps in zijn eigen voordeel is?

Een beetje meer zelfrespect.

Het tijdschrift *Nederlandsch Fabricaat* schrijft.

Een tijdje geleden woonden wij een min of meer officieele gebeurtenis bij en zooals bij dergelijke gelegenheden te doen gebruikelijk is werden de noodige toespraken gehouden. In een van deze redevoeringen, die wel als de voornaamste was te beschouwen; werd herhaaldelijk de nadruk gelegd op het feit, dat Nederland „maar een klein land" is.

Dergelijke gevallen staan helaas niet op zichzelf, meermalen werden wij getroffen door dergelijke uitspraken in economische beschouwingen of bij redevoeringen, uitgesproken bij min of meer officieele gelegenheden....

Maar is zulk een uitspraak gewettigd?

Kan een land klein genoemd worden dat bijv. de grootst gegraven haven (Waalhaven te Rotterdam) van de wereld bezit?

dat aan den ingang van het Noordzeekanaal te Ymuiden een sluis laat bouwen die de grootste ter wereld wordt, met een breedte van 50 M.; terwijl die van het Panamakanaal slechts 33.5 M. breed is;

waar het binnenscheepvaartverkeer (tusschen Lobith en Rotterdam) ongeveer 60 millioen ton per jaar bedraagt, het drukste waterverkeer van heel Europa, en waar de grootste binnenschepen (tot een laadvermogen van 3600 ton) die in Europa te vinden zijn, regelmatig varen;

dat een havenstad — Rotterdam — bezit met een jaarverkeer van binnenscheepvaart, zoowel wat betreft de aankomende als de vertrekkende schepen van tweehonderdduizend ton, waarmede Rotterdam de belangrijkste binnenscheepvaarthaven ter wereld is;

waar een werk op het oogenblik wordt uitgevoerd, dat nog nergens ter wereld is geëvenaard, n. l. de drooglegging van de Zuiderzee?

Mag men een land klein noemen, dat in staat is zulk een belangrijke plaats in te nemen op handelsgebied, en welks ingenieurs, aannemers en industrieelen in staat zijn dergelijke werken tot stand te brengen?

En van de „Industrie" gesproken: is een land klein te noemen (waar een dertigtal jaren geleden nog geen electro-technisch ingenieur zijn opleiding kon ontvangen) dat er in is geslaagd in dat tijdsverloop een vooraanstaande plaats in de wereld in te nemen op electro-technisch industrieel gebied, welks electro-motoren overal in de wereld thans draaien, welks gloeilampen de meest afgelegen plaatsen ter wereld van licht voorzien, waar de belangrijkste fabriek van Europa van electrische draden en kabel is gevestigd?

Waar scheepsbouw, zuivel-industrie, tuinbouw en veeteelt van groote internationale beteekenis zijn!

Ziehier slechts eenige grepen, nog tal van andere takken van industrie zouden kunnen worden opgesomd om aan te toonen wat Nederland in de wereld beteekent; tal van namen van personen uit wetenschappelijke kringen zouden kunnen worden vermeld om het bewijs te leveren, dat Nederland niet klein is.

Wellicht in geografisch opzicht?

Vergeet dan niet Koloniaal Nederland, alleen Nederlandsch-Oost-Indië beslaat een oppervlakte van een millioen negen honderd duizend vierkante Kilometer, terwijl van de 2½ milliard kapitaal in Ned.-Indië aanwezig, Nederland alleen 1.8 milliard heeft geleverd.

Overschatting van beteekenis is verkeerd, maar nog veel verkeerder is een onderschatting daarvan.

Hij, die bij elke gelegenheid ten beste geeft, dat Nederland zoo klein is, begaat dezelfde fout als een ouder die zijn zoon inprent dat hij het mijzerigste ventje van zijn klas is; als dat zoontje dan zelf niet over een bijkans ondenkbare dosis energie beschikt, gaat hij het zelf ook gelooven, en heeft groote kans een volslagen mislukking in de maatschappij te worden.

Een beetje meer zelfrespect en.... zelfkennis bij voorkomende gelegenheden.

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Zalig Nieuwjaar!

A. D. negentien honderd zeven en twintig zet prachtig in voor onze Curaçaosch kolonie.

De massale brandkast op 't kantoor van den administrateur van financiën, evenals onze regenbakken en putten in stad en land boordevol tot overloopens toe, 't Isla-en-havenbedrijf in 't zenith van 'n haast fantastische bloei, de weleer rossige terra-cotta-achtige landouwen op onze buitenposten, malsch-groen van wuivende maïshalmen. Onze barre rots onder 'n koperen hemel heeft in 'n luttel aantal jaren wel 'n wondere metamorphose ondergaan!

En toch, zouden onze arme zwarte luyden door die immer zwellende weeldegolf er nu toch zooveel gelukkiger om zijn?

Ik en weet 't niet.

Vroeger leefden ze arm en tevreden, en stierven ze arm en tevreden.

Nu wordt 't zwaar verdiende reuzeloon door menig hunner met 'n vaartje er door heen gejaagd, aan sparen denkt men niet, en als ze ziek worden of de oude dag komt, dan lijden ze ellende en gebrek, en sterven nog armer dan hun papa z. g., die heel z'n leven met 'n loon van 50 centen per dag plus 'n kan maïs heeft moeten rondscharrelen.

Als ik zoo 's morgens in mijn vehikeltje op 2 wielen achter mijn zeulend kittig kleppertje rondwiel, en ik ontmoet zoo nu en dan 'n toeterende luxe-auto vol gekleurde lallende opgeschoten jongelui en opgedirkte gepoeierde bakvisschen, dan wil 't er bij mij niet in, dat die levenslustige blackies nu zoo heel veel gelukkiger zijn dan vroeger, toen ze nog met 'n blik water op hun brainbox naar hun hutje togen, of thuis bij moeder met haar zusjes hoeden zaten te vlechten.

't Waar geluk zit 'm niet in 'n satijn lila japonnetje of 'n sporthemd van gestreepte zij, — dat zit dieper.

Mag ik 'ns heel erg akelig duidelijk zijn? Wel, de naäperij heeft hun, evenals zoovelen van onze witmenschen, booze parten gespeeld.

Als de mail binnen komt met de catalogi van *Printemps* of *Louvre* met de laatste snufjes op 't modegebied, — de nieuwe modellen kunnen zijn foeileelijk, dol, idioot, on-aesthetisch, indecent op 't kantje af; 't komt er niet op aan, — 'n ampel deel van onze Curaçaosche wit-dames zie je in no-time in die veelal luchtige „dernier cri", paradeeren tegen zonsondergang op 't Brionplein.

„Lutetia Parisiorum locuta, res finita." Ze buigen als 'n knipmes voor Godin „Mode", en apen precies na, wat Parijs belieft mooi te vinden.

Nog een paar weken er bovenop, en ge ziet wederom 'n ampel deel van onze Curaçaosche zwartdames, in precies dezelfde gemodelleerde ietwat luidruchtiger stofjes, heupwiegend door Willemstad's straten flaneeren.

't Gaat zelfs zóó idioot-ver, dat er hier grootmoeders rondkuieren in korte rokjes en met korte mouwtjes, precies als mijn jongste zusje toen ze nog 'n hittepetit van 'n jaar of 10 was.

Dat noem ik nu naäperij in je hoogste instantie èn van blank èn van zwart.

Ben ik onbeleefd, misschien ietwat onhebbelijk, soit, maar toch is 't zoo.

Die funeste naäperij is de steeds meer en meer voortwoekerende kanker in alle lagen van ons Curaçaosch volk, waardoor menig zwakkeling geestelijk en tijdelijk ten onder gaat.

'n Feit is 't, dat menig jongmensch, van huize uit 'n godsdienstige beste vent, zoodra Fortuna 'm begint toe te lachen, z'n geloof aan den kapstok hangt.

Waarom? Die en die en die, ook katholiek, doen nadat ze geld gemaakt hebben, er ook niets meer aan, dus.... „Latius hos", mannetje, maar dat verzie je natuurlijk niet, wil maar zeggen, die „*dus*" raakt kant noch wal, 't is precies geredeneerd als 2×2 = 4, *dus* 5, duidelijker kan ik 't niet zeggen.

Arme stakkerds, want ik heb beslist meelij met jullie, vooral als je dan later ook nog, — o toppunt der glorie! — met de bul van vrijmetselaar in je zak naar huis terug keert, arme stakkerds, als je nà zoo'n leven zonder God, en zonder troost van je mooie godsdienst, je laatste uurtje voelt naderen.

Laat je *credit* in je boeken, in die bange stonde, nog zoo schitterend zijn, hoe zal 't staan met je *debet* op 't grootboek hierboven?

En daar is 't toch maar om te doen.

Arme verblinde stakkerds, slachtoffers van naäperij en grootdoen, weest toch verstandig, voor 't tè laat is.

* * *

Wie van mijn lezers weet, wat er vandaag precies 120 jaren geleden gebeurd is?

Neen, pardon nu niet allemaal tegelijk.

Ja, U, zegt U 't maar 'ns.

Vandaag 120 jaren geleden, dus op 1 Jan 1807, was heel Curaçao dronken.

Uitstekend, zeer goed, dank U wel. 't Is wel 'n beetje crude gezegd, maar 't heeft inderdaad 'n waarheidsondergrond van gewapend beton.

Curaçao was toen dronken, hopeloos dronken, vooral Willemstad, en lin 't hartje van dien rumsoes kwam doodkalm 'n Engelsch eskadertje onder admiraal Brisbane de haven binnenzeilen, pief, paf, poef, de Hollandsche vlag op 't fort omlaag, de Engelsche vlag omhoog, „rule Britannia, rule the waves", Curaçao was Engelsch.

Ook 'n strop voor den toenmaligen Gouverneur P. J. CHANGUION, en den Hollandschen Fortcommandant F. H. PHEIFFER en den vlootvoogd C. G. EVERTSZ; dat moet je overkomen!

Nu begrijp ik heel goed, dat als op dien beruchten Nieuwjaarsdag de „Sumatra" in 't Schottegat voor anker had gelegen, 't heel anders gelopen was; dan was Brisbane met z'n houten schuitjes en petieterige voorladertjes van 'n ijskoude kermis thuis gekomen.

Maar in dien ouden tijd hadden ze op Curaçao geen „Sumatra" met 'n 35 mijls gangetje en met kanonnen, waarvan één meer presteert, dan geheel de bewapening van zoo'n oude houten oorlogsschuit.

Zoo'n houten oorlogsfregat, Hollandsch of Engelsch, kostte in 't begin van 1800 aan hun respectieve gouvernementen maar 'n schijntje van 'n ton of wat, terwijl nu onze kruiser „Sumatra" 'n royal gesmeerde dikke pil van 'n botram van 20 millioen uit onze marine-uitgaven gehapt heeft.

Twintig millioen! Je duizelt er van! Hoeveel tunnels zouden we voor dat sommetje onder onze haven kunnen boren? Laat uw oudste jongen, dat 'ns uitrekenen.

En was nu de „Sumatra" maar in alle opzichten *hyper*-modern, soit, maar helaas, dat is ie niet.

In den grooten oorlog schoot 'n Engelsche kruiser bij zware deining op 'n afstand van 13 mijl, met 't eerste schot 'n Duitsch gepantserd battleship tot appelmoes, 't zonk in 'n minuut of wat als 'n baksteen.

Was uitgevonden door een of anderen Engelschen slimmeling 'n machine, 'n preparaat, om scheepsgeschut, ondanks 't deinen van 't schip op 'n milimeter nà, juist te richten. Die vernuftige installatie ontbreekt, ondanks 't neertellen van de 20 millioen pop, op onze „Sumatra", wat mijns inziens 'n reuze-lacune, 'n onvergeeflijke fout is.

Niet met me eens? Ook al goed. Heb in mijn laatst Sumatra-artikeltje beweerd, dat ik 't absurd vond, 't project van 'n Hollandsche oorlogsbodem door Duitschland, door de Germania-werf te Kiel in mekaar te laten zetten; dat kunnen we zelf, great Scott, toch ook wel. Laat 't 'n ton of wat meer kosten; maar wat is dat op zooveel millioenen?

Wil 't geval, dat ik dezer dagen in mijn eenzame wigwam bezoek kreeg, van 2 Hollandsche ingenieurs van gevestigden naam.

Heb ze geïnterpelleerd over die Kiel-kwestie.

Maar natuurlijk, Jan Paul, onze hollandsche ingenieurs zouden dat *best* kunnen klaarspelen (sic), zoodat ik maar zeggen wil, dat mijn verontwaardiging over dat weer naar 't Buitenland loopen, drommels goed gemotiveerd was.

Stel 't geval, dat we later in oorlog komen met Duitschland, de projectmakers van onze „Sumatra" van de Germania-werf te Kiel, weten dan precies op 'n inch na, de zwakke plaatsen van onzen millioenen-kruiser, en denkt u dat ze daar geen gebruik van zullen maken?

Unfair? Dat „vodje papier" was ook unfair.

Geve God, dat 't nooit zoover komen mag!

In „Amigoe" van 8 Dec. l.l. hebt ge kunnen lezen, hoe sympathiek 't eerste saluut door de kanonnen van St. Eustatius aan de Amerikaansche vlag, 150 jaren nà datum, is herdacht.

Ik ken die kanonnetjes bijzonder intiem.

De eerste stoomvaartverbinding van Rotterdam met Amerika.

Weinig of niet bekend in de annalen der stoomvaarthistorie is het, dat Rotterdam in het aanstaande voorjaar het tot stand komen van de eerste transatlantische stoomvaartverbinding kan herdenken.

Veel ophef is er gemaakt over het eerste stoomschip, dat den transatlantischen oceaan overstak. Het was de „Savannah." van kapitein Mozes Rogers, die in 1818 deze reis volbracht met een zeilschip, dat hij in een raderboot had laten veranderen. Met de meegenomen kolen kon kapitein Rogers 80 uren stoomen en de rest heeft hij gezeild. Doch hij was de eerste en bovendien een Yankee, daarom is op hem heel wat meer licht gevallen, dan hij wellicht waard was.

Ondertusschen was het weer acht jaar later, namelijk eind 1826, toen het Nederlandsche gouvernement het te Dover gebouwde raderstoomschip „Calpe" kocht, nadat het gereed was gekomen en het overdoopte tot „Curaçao", die uit Engeland in Rotterdam aangekomen, in het begin van 1827 zich gereed maakte voor een reis naar onze West en terug. Het 438 registertons metende schip met volledig zeiltuigage naast de twee door van elkaar onafhankelijke stoommachines gedreven schepraderen, heeft den eersten overtocht over den oceaan in een maand tijds goed volbracht en daarna nog een paar reizen gemaakt.

Toen echter de oorlog met België in 1830 uitbrak, lijfde de Regeering de „Curaçao", bij onze niet zeer sterke oorlogsvloot in en de raderboot is oorlogschip gebleven tot 1848. Vandaar vermoedelijk, dat deze vroege Nederlandsch—Amerikaansche stoomvaartverbinding van Rotterdam uit zoo weinig de aandacht heeft getrokken, veel minder b. v. dan die met de „Batavier"-booten op Londen, welke door den beroemden Engelschen schrijver Thackeray zelfs in zijn algemeen bekenden roman „Vanity Fair" wordt aangehaald.

Moge er al geen aanleiding zijn om deze zoo spoedig weer verdwenen eerste Rotterdamsche stoomverbinding met Amerika feestelijk te herdenken, een bescheiden herinnering eraan is stellig op haar plaats.

(*Recht door Zee*)

Vereeniging „SURINAME"

Onze beste wenschen bij de jaarwisseling aan leden en donateurs.

HET BESTUUR.

Berichten uit de Kolonie.

Ontvangen per kortegolf uit den Haag. 27 Dec.

Het stockholmsche blad *Extrabladet* bericht, dat prinses Juliana zich binnenkort zal verloven met den tweeden zoon van den kroonprins van Zweden, (prins Sigvad Oscar Fredrik hertog van Uppland is 19 jaar oud).

Welkom.

Per SS. *Venezuela* zijn hier verleden week gearriveerd de Heer H. J. A. SCHROEDER, benoemd hoofd van de Hendrikschool alhier, vergezeld van zijn familie; Mej. A. N. van Altena, onderwijzeres voor de Wilhelminaschool; en de Heer C. HOLSTEIN, hulpbacteriologbij den O. G. D. alhier, vergezeld van zijn familie, is na een jaar verlof in Holland hier teruggekeerd.

Per *SS. Ruahine* arriveerden Woensdag van Panamá de heeren Julius L. Penha en Julius L. Penha Jr. Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Consul van Brasilië.

Aan allen welkom!

Telegraafkantoor.

„De Surinamer" verneemt, dat de Heer DE ROOY, chef van het telegraafkantoor der kabelmaatschappij aldaar, benoemd is voor het station zijner maatschappij op Curaçao, en dat hij in Januari naar hier zal vertrekken.

Volgens hier ingewonnen informatie is de Heer DE ROOY benoemd tot employé aan het telegraafkantoor alhier.

Dr. Ir. Versluys.

Naar men ons bericht, heeft de heer Dr. VERSLUYS, de bekende mijnbouwkundige geoloog, die binnenkort naar hier zal komen in verband met de watervoorziening van stad en haven, van de regeering de opdracht gekregen, om na afloop van zijn arbeid alhier, ook te Suriname de kwestie van een waterleiding te bestudeeren.

Draadlooze op de Isla-schepen.

Thans zijn alle schepen van de C. P. I. M. van draadlooze voorzien. Ir. Meyer, die met 't werk belast was, is naar Holland teruggekeerd.

Inés Dania. ✠

Dinsdagmiddag overleed op Pietermaai, na 3 dagen ziekte Mejuffr. Inés Dania in den ouderdom van 82 jaar.

De overledene was gedurende vele jaren een zeer gewaardeerde hulp van de Eerw. Paters op Pietermaai.

Onlangs vierde zij haar 60 jarig jubilé als congreganist, en ook was zij lid v/d. Derde Orde van den H. Dominicus.

Na de solemneele respons Woensdagmorgen in de H. Rozenkranskerk op Pietermaai werd haar stoffelijk overschot onder begeleide van den Z. ~~Eerw. Pastoor Smit,~~ familie en vrienden grafwaarts gedragen.

Zij ruste in vrede!

De „Virgilio„

De heer C. S Gorsira J. P. Ez., Agent van de *Navigazione Generale Italiana* ontving deze week telegrafisch bericht dat het nieuwe SS. „Virgilio" voor den dienst op Centraal Amerika gelukkig te water gelaten is op 19 Dec. l.l.

De Kerstdagen.

Dank zij het krachtdadig optreden van de politie, zoowel in de stad als in de buitendistricten, hebben de Kerstdagen een betrekkelijk zeer rustig verloop gehad.

Wanordelijkheden kwamen zoo goed als niet voor, en aan het verbod van tamboer-dansen werd streng de hand gehouden.

In dank ontvangen

Van de *Hollandsche Bank v. West-Indië*, de *Cooperative Vereeniging & Nijverheid*, en de heeren J. en H. D. C. Gomez, eigenaars van *El Louvre*, de beste wenschen voor een Zalig Kerstfeest en een Zalig Nieuw Jaar, die wij hun wederkeerig toewenschen.

Van de *Curaçao Trading Co* enkele reclame-artikelen en een kalender van het bekende Beck's Bier, reclame-artikelen van de *Cooper. Ver. & Nijverheid*, van *La Competencia*, den Heer E. Keyzer, en van de Heeren J. & H. D. C. Gomez, *El Louvre*; benevens een almanak van *El Ideal*, eigenaar den heer Ciro Römer, en van het agentschap van de K. W. I. M.

Onzen dank.

Majoor Bierman.

Per *SS. Venezuela* arriveerden hier verleden week Majoor H. J. BIERMAN en Echtgenoote, die na enkele dagen te gast geweest te zijn alhier, per *SS. Commewijne* de reis naar Suriname voortzetten. Onze beste wenschen vergezellen hen.

Ongelukken met de Kerstdagen.

Den avond vóór Kerstmis tusschen 6 en 7 uur liep een jonge vrouw die pas de kerk van San Matéo had verlaten, voorbij *Plantersrust* op den grooten weg in de richting van *Habaai*.

Haar zakdoek valt uit haar hand en waait naar het midden van den weg. Terwijl ze hem opraapt, wordt ze door een auto gegrepen en een eind vèr over den weg meegesleurd.

Hevig bloedend werd zij opgenomen en naar het Gasthuis gebracht. De eene oorschelp was vreeselijk gehavend, haar borstbeen gespleten, verschillende schaafwonden op den rug en een wond aan 't been. Zij heeft zeer langen tijd bewusteloos gelegen. Nu schijnt het gevaar geweken.

—Terzelfder tijd werd een jongen in het Gasthuis opgenomen, die een wonde van weinig beteekenis aan zijn been bekomen had, eveneens tengevolge van een aanrijding door een auto.

— Zaterdag, op den Kerstdag 's

Heb menig sigaartje, gezeten op hun affuit, in rook doen opgaan, in hunkerend in-zee-staren naar 't sloepje met de Hollandsche mail aan boord.

Oudejaarsnacht en Koningin's verjaardag werden ze afgeschoten, dan was 't sjouwen voor de anders in dolce far niente verzonkene politiemannetjes.

Brisbane's zegevierend vlootje, en ook onze overrompelde oorlogskorvetten hadden op dien funesten rumnieuwjaarsdag zoowat ongeveer dezelfde voorladertjes aan boord, en nu valt 't moeilijk je in te denken, als je 't modern geschut van de „K-XIII" en „Sumatra" gezien hebt, dat ze met zulke onhebbelijke, onhandelbare stukken brons of gegoten ijzer met 'n gat en 'n gaatje erin, zelfs in volle zee 'n soms overmachtigen vijand doodkalm attaqueerden, alsof er geen kou aan de lucht was.

In dien ouden tijd stond de commandant van zoo'n zeilfregat met adjudanten en stuurlui op de voorplecht, 'n paar pistolen in de holsters, sabel in de vuist, onvervaard te midden van 'n regen van kogels en schroot.

De voor-de-mast mannetjes zwoegden boven- en benedendeks aan bakeen stuurboord bij de stukken, kruit er in, 'n prop, 'n kogel, 'n prop, aanstampen, richten, lont op 't zundgat, vuur, brrrram, mis, wel verdr..... raak.... hoera!

En nu? Kolonel staat 'n z'n gepantserden commandotoren. 'n Druk op 'n knop, wijzertje boven kanonnenmond trilt langzaam tot *op*: „twee mijl richten".

Aan dek je reinste vacuum, 'n tiptop Sahara, de honderden mannetjes veilig opgeborgen binnen de bijna niet te deuken pantsergordel.

Kanonniers paraat, beschut door ondoordringbare staalplaat. In de drie machinekamers klingelt 't sein: „Full speed vooruit", en 't drietal machtige schroefbladen beukt 't water tot 'n wielende warrelende draaikolk, met 'n 35 mijls vaart stormt de „Sumatra" recht op de vijandelijke vloot in, braakt op twee mijl afstands dood en verderf uit z'n titanische vuurmonden, en verdwijnt als 'n bliksemschicht in 'n grooten boog weer aan den horizon, om dra weer z'n aanval te hervatten.

Dat is nu de up to date strijdwijze van een gepantseerden kruiser.

Buiten kijf is onze de Ruyter, — ik bedoel den man die in zijn jeugd in 'n blauw geruiten kiel 't groote wiel draaide, — een onzer meest gevierde zeehelden, en met recht.

Maar zet dienzelfden Michiel Adriaansz de Ruyter nu eens bij den aanvang van een onzer moderne zeeslagen als bevelvoerend admiraal in den commandotoren van onzen „Sumatra", dan zou je 'ns wat beleven.

't Eerste, wat die oude ijzervreter doen zou, was de pantserdeur opentrappen, naar de brug tippelen, en bulderen om z'n sabel en z'n pistolen, en waar hier en gunter nu toch eigenlijk de vijand was, en z'n toffe jongens met de handspaken en enterbijlen.

En als dan de eerste officier 'm ietwat bedremmeld 'n binôcle offreerde, en 'm trachtte duidelijk te maken dat ie, kijk daar in die richting, tegen die zwarte rookende stippen moest gaan bakkeleien, en dat de jongens allemaal benedendeks schuilden, en handspaken nu op 't vechtwaardig peil van tandenstokers staan, dan zou je die goeie sanguineuse bestevaer 'ns te keer hooren gaan.

En noemen jullie dat nou vechten? Saletjonkers zijn jullie met je paradedegentjes en goudgalon! Ze moesten 't 'ns geprobeerd hebben in mijn tijd mijn jongens, mijn matrozen, mijn bootslui en constabels en de heele rataplan incluis om weg te kruipen, als we er op in gingen, ik zou ze zoo eventjes voor vier duiten gegeven hebben!

Meneer de officier, met je keurig gestreken boordje, je moest bij Chatham er bij geweest zijn, toen we in 'n orkaan van vuur de Theems opvoeren, dan zou je wel anders gepiept hebben, en je keurig gestreken boordje zou in zwijm liggen, niet wit, maar helrood van geronnen bloed.

En noem dit, God beter 't, nou geen ridderlijk vechten, 'n kogel in je ribbenkast van 'n bijna onzichtbaren vijand, is toch feitelijk je reinste sluipmoordenarij, is 't niet zoo, nou jij?

Wie commandeert hier? Ik, de Ruyter, eh? O zoo, en nou vooruit, alle hens aan dek! geef ze allemaal 'n enterbijl in de fikken, hijsch al je zeilen, ik bedoel, laat die helsche machine van jullie er op los poffen zoo hard als ze kan, en nou recht op den vijand in, en ik verzeker je, mijn naam is geen Michiel Adriaansz. de Ruyter, als ik die loerissen met hun ijzeren schuiten niet een, twee, drie enter, en vleugellam sla.

Vooruit nou, zeilen, ik bedoel „stoom op". Geloof me. ik heb zulke zaakjes meer bij de hand gehad, in 'n ommezientje heb ik dat varkje gewasschen, vooruit er op in, jongens, en geeft ze van katoen!

Goeie arme bestevaer, wat zou je met je geprononceerde vechtneus leelijk tegen de lamp loopen, je vergeet dat in 'n 300 jaren zoo heel veel veranderd is.

In 1600 waren er nog geen torpedo-booten, en torpedo-jagers en onderzeeërs en vliegmachines te bekennen, die nu van onder en van boven op de gebeukte gedeukte huid van je schuit met 'n tornado van kartetsen en bommen en torpedo's 'n titanischen roffel slaan, waartegen op den duur 't massaalste pantser 't moet opgeven.

En over 'n jaar of vijftien op z'n hoogst, is nu onze zoo moderne „Sumatra", ook weer heelemaal niet modern meer, maar 'n afgeleefd paardje, dat naar den vilder strompelt.

Waar is nu onze „Kortenaer", die in 't begin van 1900, „la crème de la crème" was van onze Hollandsche marine?

Opgedoekt, waarschijnlijk voor 'n appel en 'n ei opgekocht door een of anderen gewiekste tagrijn, in Hellevoetsluis of den Helder.

Zoo zal 't onze „Sumatra" ook eenmaal vergaan.

Sic transit gloria mundi!

JAN PAUL.

San Willibrordo
28 Dec. 1926.

morgens ten ? uur werd een jongetje het Gasthuis binnengebracht, eveneens door een auto aangereden, wien een stuk van de hoofdhuid in een grooten vorm van een winkelhaak tot het schedelbeen was afgescheurd. De jongen wilde vóór den auto den weg oversteken. Hij heeft het er wonder boven wonder goed afgebracht en is heelemaal buiten gevaar.

— Zondagavond tusschen 10 en 11 uur reden in de buurt van *Cas Chiquito* twee beschonken chauffeurs recht op elkaar in. De auto's werden vernield. De eene chauffeur had een ernstige wonde ter zijde van zijn pols, terwijl zijn been boven den enkel gebroken was.

— Dienzelfden dag werd een dronken kerel in het Gasthuis binnengebracht, die bij een vechtpartij in de Punda een paar stevige stompen of slagen op zijn voorhoofd heeft opgeloopen, zoodat hem de oogen bijna uitpuilden.

— Nog een jonge man van ± 20 jaar in beschonken toestand, die eveneens ten gevolge van een vechtpartij arm en schouder uit het lid gevallen was.

— Een paar gewonden waren wegens dronkenschap zoo wild en woest en onhandelbaar, dat ze in het fiscalaat moesten worden opgesloten.

— De veredelende invloed van rum en jenever, zal nu wel voor een ieder, die het nog niet wist, duidelijk zijn.

— Zouden we niet wijs en verstandig doen in die gevaarlijke dagen van Kerstmis tot en met Nieuwjaar alle kroegen te sluiten en Curaçao droog te leggen.

741.

Het jaar eindigt met auto No. 741.

Dankbetuiging.

Ondergeteekende betuigt hiermede tevens namens de geheele familie, zijn innigen dank aan allen die op de een of andere wijze hun belangstelling en deelneming hebben betuigd gedurende de ziekte en het overlijden van onze beminde en onvergetelijke

Johanna Catharina.

voorzien van de Sacramenten der Stervenden en overleden den 20sten December.

RUDOLFO M. AREND.S.

Aruba 22 Dec. '26.

Wij hebben de eer mede te deelen, dat wij, tot nadere aankondiging, rente à 5% per jaar zullen vergoeden op depositos met ZES maanden opzegging.

De tot heden bij ons geplaatste Depositos met *een jaar* opzegging zullen in verband daarmede met ingang van 1 Januari 1927 worden beschouwd als depositos met zes maanden opzegging en dezelfde rente genieten.

Op direct beschikbare depositos en op depositos met een maand opzegging, blijven wij als gewoonlijk 2½% resp. 4% rente vergoeden.

HOLLANDSCHE BANK
VOOR WEST INDIE.
MADURO'S BANK.

Curaçao, 24 December 1926.

INFORMAMOS que hasta nuevo aviso abonaremos intereses a razon de 5% al año sobre depósitos con SEIS meses de aviso (envez de un año.)

Los depósitos que actualmente tenemos con un año de aviso beneficiarán de esta ventaja i serán considerados como efectuados con seis meses á partir del 1 de Enero 1927.

Los depósitos con 30 dias de aviso continuarán devengando el 4% i los á la vista el 2½% como de costumbre.

HOLLANDSCHE BANK
VOOR WEST INDIE.
MADURO'S BANK.

Curaçao, Diciembre 24, 1926.

Raad voor de scheepvaart.

Op 30 Juni heeft het *SS. Vulcanus* bij Port au Prince een zeilscheepje van Haiti overvaren, waarbij zes personen zijn omgekomen; de Raad voor de Scheepvaart stelde een onderzoek in naar de omstandigheden waaronder en de oorzaken waardoor dit ongeval is gebeurd.

Als getuige werd gehoord de eerste stuurman van de *Vulcanus*.

Hij verklaarde tot 12 uur in den nacht van 29 op 30 Juni op de hondenwacht gekomen; de lichten van de haven van Port au Prince waren zichtbaar, het was goed zicht, de wind was Oost en af en toe verduisterden de wolken de volle maan.

Te 12 u. 30 kwam een wit lichtje in zicht dat van een zeilscheepje bleek te zijn, dat voor den wind lag en doorzeilde. Get. verklaarde, dat het voorste zeil over s. b. stond, en het achterzeil over b. b. het witte licht werd midscheeps getoond; op een behoorlijken afstand zou het vaartuig passeeren. Toen een wolk de maan verduisterde, verloor hij het schip uit het oog tot dat hij plotseling een flauw wit schijnsel ontwaarde. Toen even later het maanlicht doorkwam, zag get. het zeilschip op korten afstand met ruimen wind zeilend op de *Vulcanus* afkomen.

Get. liet s. b. roer geven en een korten stoot op fluit, waarna het zeilschip eenigszins afviel, doch onmiddellijk daarna weer oploefde. De *Vulcanus* ging hard s. b. uit en liet achteruit slaan, maar het zeilschip bleef op den kop van het s. s. aanhouden. Teneinde het s. s. uitgaan van het voorschip te bevorderen, liet hij daarop b. b. roer geven, doch ondanks al deze pogingen om een aanvaring te voorkomen, raakte het zeilscheepje den b.b. boeg van de *Vulcanus*. De gezagvoerder, die intusschen op de brug was gekomen, zond getuige naar het voorschip; bij had aan b.b. achter den bak het scheepje zien voorbij drijven. Hij gaf bevel de giek te strijken en toen dit geschied was, bleek het bootje reeds gezonken. Slechts twee negerinnen en twee negers werden gered. Zij verklaarden dat er tien man aan boord geweest waren.

De gezagvoerder, hierna gehoord zelde naar de brug te zijn gegaan toen hij een stoot op de fluit en het overgaan van de telegraaf hoorde. Een schok had hij niet gevoeld. Hij had het scheepje langs zien drijven en had evenals de eerste stuurman gemeend, dat het onbeschadigd was. Toen men hulpgeroep hoorde heeft men een sloep laten strijken.

De consul te Port au Prince, aldus de gezagvoerder, had hem gewaarschuwd op een ander uur op het consulaat te komen dan afgesproken, teneinde een opstootje te voorkomen. Den volgenden dag vernam get. dat de minister van justitie van Haiti een bevel tot inhechtenisneming tegen hem had uitgevaardigd, maar de generaal van de Haitiaansche gendarmerie had dit, na. get. gehoord te hebben maar terzijde gelegd, tot de Vulcanus, die volgens hetzelfde bevelschrift ook in beslag genomen had moeten worden, weer vertrokken was.

De Raad zal later uitspraak doen.

KABELBERICHTEN.

Mexico.

Het departement van handel en nijverheid, dat zich bezig houdt met de toepassing van de wetten op de petroleum-maatschappijen en op de eigendommen van vreemdelingen verklaart dat een groep van petroleummaatschappijen op allerlei manieren tracht de achterdocht te wekken van andere maatschappijen en ze te beletten de nieuwe wetten te aanvaarden.

De ambtenaren van genoemd departement verzekeren dat de meeste buitenlandsche maatschappijen reeds hebben aangenomen of zullen aannemen de nieuwe wetten, die onder anderen bepalen dat de buitenlandsche petroleum-maatschappijen die belangen hebben in Mexico, alle aanspraak op de bescherming haren resp. gouvernementen moeten laten varen.

Berlijn.

Pruisen heeft de eerste vijf millioen mark aan de keizerlijke familie van Hohenzollern uitbetaald. Dat was echter slechts een druppel in den oceaan daar deze som zoo goed als geheel te dienen had om schulden te betalen. Men zegt dat de tweede afbetaling van 5 millioen, die 1 Februari 1927 zal plaats vinden, ook voor 't grootste deel dienen zal om oude schulden te betalen, die volgens de socialistische „Vorwaerts" voor een groot deel gemaakt zijn door de propaganda tegen het plebisciet, in Mei voorgesteld omtrent de regeling der keizerlijke goederen.

Tokio (Japan)

Keizer Yoshihito is 24 dezer aan longontsteking overleden.

De kroonprins Hirohito, sinds November 1921 regent, volgt hem op den troon op. Dit is de 124ste keizer van Japan.

Batavia.

Drie van de hoofden der opstandelingen, die kort geleden onlusten verwekten op Java, zijn ter dood veroordeeld. Een vierde is veroordeeld tot levenslange en een vijfde tot 20 jaar gevangenisstraf.

BUITENLAND.

FRANKRIJK.

De scholen zonder leerlingen.

De Parijsche red. v. d. „Msb." schrijft:

Eén van de vormen, waaronder de vrijmetselarij in Frankrijk den strijd om het schoolkind heeft gevoerd, was het bezaaien van het land met leekenscholen, óók daar waar er geen plaats voor was, d.w.z. waar de bevolking van het laïcistische onderwijs niets wil weten. Men hoopte, door nadruk te leggen op het „officieel" karakter der school, de bevolking er toe te brengen, aan de staatsschool de voorkeur te geven. Daarbij werd heel handig het denkbeeld gepropageerd, dat alleen de openbare school goed was uit het oogpunt van de voldoendheid van het onderwijs.

Van die leuze: „staatsschool de goede school" is men terug moeten komen. De toestand, waarin het openbaar onderwijs verkeert, is allertreurigst, zoodat de leider der radicalen, de heer Herriot, die nu minister van onderwijs is, genoodzaakt is, circulaire op circulaire te lanceeren om te klagen over de onbekwaamheid der leerlingen, als zij het brevet van volbrachte lagere schoolvorming willen behalen en hij er nu aan denken moet een enorme uitbreiding te geven aan het onderwijs na den schoolplichtigen leeftijd en aan volwassenen.

Aan die onvoldoendheid van het onderwijs zou spoedig paal en perk kunnen worden gesteld, door het terugroepen van de „Broeders der Christelijke scholen", die door de fanatieke linksche uitzonderingswetten uit het land verdreven zijn, andens het feit, dat zij vrijwel de eenige rugsteun waren voor het volksonderwijs. Maar aan dergelijke maatregelen denkt men niet, integendeel gaat links door, meer en meer het onderwijs tot een staatsmonopolie te maken, dus te verslechteren.

Den Franschen Katholieken ouders vergaat het als den Katholieken vroeger bij ons; zij moeten eerst het dure staatsonderwijs, met zijn overdadig dure inrichtingen bekostigen en moeten daarna nog voor hun eigen scholen zorgen, zoo ze hun kroost niet willen toevertrouwen aan de, bijna algemeen communistische, socialistische onderwijzers, in elk geval aan de felantigodsdienstige meesters.

Terwijl voor het vrije onderwijs geen cent uit de overheidskassen is te verkrijgen, wordt voor het openbaar onderwijs vlot uitgegeven en alle zoogenaamde uitpompingsmaatregelen worden zelfs in dienst gesteld om de leerlingen van de vrije scholen verwijderd te houden.

Het moet tot eer van de Fransche plattelandsbevolking gezegd, dat die altijd aan de bijzondere scholen de voorkeur is blijven geven en dat in die streken, waar de radicale pressie zich doet gevoelen, een flink aantal ouders steeds de voorkeur aan de vrije school blijven geven.

Maar, hoe dwaas het onderwijsmonopolie van den staat tracht voort te te dringen, blijkt uit het feit, dat zelfs daar, waar de ouders van de godsdienstlooze, een in den regel antigodsdienstige school niet willen weten, toch de openbare scholen in stand worden gehouden.

De gekste toestanden doen zich voor. In dezen tijd, nu men aan bezuiniging moet denken, komen die dingen weer voor den dag, alhoewel van Katholieke zijde nooit opgehouden is op de ontzaglijke verkwistingen te wijzen, die op onderwijsgebied willens en wetens wordt onderhouden. Zoo heeft in de kamer, Louis Marin, die thans minister is, bij de begrootingsbehandelingen meermalen geheele lijsten kunnen geven van scholen, waar geen leerlingen het onderwijs ooit komen volgen, scholen, waar één, twee, drie leerlingen zijn, kortom scholen, waar de onderwijzers op staatskosten rentenieren, alleen omdat de radicale prefecten en schoolopzieners een voorwendsel weten te vinden in een mogelijk toekomstigen leerling om „de gelegenheid tot goed onderwijs zoo democratisch mogelijk open houden."

Het land is dan ook bezaaid met openbare scholen, met rentenierende onderwijzers zonder leerlingen of met één, twee of drie leerlingen. Millioenen en millioenen zouden reeds bezuinigd kunnen worden, alleen door het schandaal der verkwisting te doen ophouden, zonder zelfs, dat de gelegenheid tot openbaar onderwijs ook maar eenigszins beperkt zou worden, maar zelfs dat wil men niet.

Nu de regeering eindelijk wel genoodzaakt is op het oogenblik, dat ook van de boeren zware belastingen worden gevraagd, de al te in het oog loopende verkwistingen te doen ophouden, is geheel links aan het schreeuwen geslagen. Niet zelfs een verdwaald grijs haartje mag op het hoofd van de openbare school gekrenkt. Terwijl men er niet aan denkt het land de milliarden francs te bezorgen, die de staat onmiddellijk zou kunnen bezuinigen door den verkoop der dure monopolies, terwijl het land honderden millioenen kan bezuinigen op het meest noodlottige monopolie, dat van het onderwijs, hetwelk behalve materieele ook zulke moreele verwoestingen aanricht, terwijl alleen reeds door een vrijere concurrentie van vrij en openbaar onderwijs, door het weder toelaten der onderwijsgevende orden, het grootste deel van de onderwijsbegrooting zou kunnen worden verlicht, doet men aan dat alles niets, maar men wil zelfs de verspilling niet opgeven. En het blootе feit, dat in den ministerraad er aan gedacht is eens een weinig te wieden in den tuin der staatsscholen, om tenminste de geen enkele occupatie hebbende onderwijzers aan het werk te zetten door ze scholen met leerlingen te geven en een aantal scholen zonder leerlingen maar eens eindelijk te sluiten, dat nuchtere feit is voldoende geweest om de loge-pers en natuurlijk ook de socialistische aan het jammeren te brengen over de verdrukking van het onderwijs.

Een volkomen linksch blad, dat er niet van verdacht kan worden, de Katholieken te vleien, „Paris Midi", vindt den toestand zelfs al te gek. „Want" — zoo redeneeren de landslieden, volgens het blad, „ik moet belasting opbrengen om een huishouden van onderwijzers te onderhouden, die in het geheel drie leerlingen hebben?" en het blad meent een heel ingenieus denkbeeld te hebben met aan te raden, dat in tien of twaalf gemeenten, waar de scholen zóó druk bezocht worden, dan maar een autobusdienst in te stellen, zoodat er ten minste één school een behoorlijk aantal leerlingen heeft. Het blad gelooft echter niet aan die bezuiniging, want het weet zeer goed en zegt ronduit, dat de affaire van de leerlinglooze scholen een gevechtspaard is voor de radicalen en rooden, die hun verkiezingsagenten niet verwijderd willen zien.

Inderdaad is het gevechtspaard aan het steigeren geslagen. Het kartellistisch hoofdorgaan heeft het ordewoord gelanceerd: „niets tegen het onderwijs". En de gewone geniepigheidjes worden weer uitgehaald. Er wordt gewezen op de Parijsche banlieue, waar het aantal scholen onvoldoende is, wat juist een reden te meer zou moeten zijn om de leerlinglooze scholen ten plattelanden te sluiten en het onderwijzend personeel naar de dichtbevolkte centra sturen. „Ge wilt het schoolbezoek verplichtend stellen, en bekrimpt de onderwijsgelegenheden!" Is een ander dooddoener.

De waarheid is, dat het links om het even is wat het onderwijs kost, zoo op elk punt, waar een onderwijzer maar een verkiezingspost kan innemen, deze slechts zijn woning en zijn arbeidssfeer vindt. Het is met de onderwijzers als met de onderprefecten, nu er een honderd zullen worden opzij geschoven omdat ze toch niets te doen hebben, nu komt bij links alles in beweging, omdat noch de vrijmetselarij, noch het kartel zijn plaatselijke regenten wil missen.

Op die wijze wordt het duidelijk, dat het groote bezuinigingspogen op niets zal uitloopen, eenvoudig omdat het politiek regiem elke ernstige doorvoering van bezuinigingen tegenhoudt, louter en alleen, omdat elke inkrimping van het aantal staatsdienaren een inkrimping betreft van de electorale regenten der maçonniek-revolutionnaire dictatuur, die de geheele organisatie van het land in haar macht heeft.

Men lette maar op: misschien voor dee schijn zal men één of twee schooltjes zonder leerlingen sluiten, de verspilling werkelijk aanpakken, zal zelfs Poincaré niet durven.

DE KERKVERVOLGING IN MEXICO.

De bisschoppen protesteeren tegen de beschuldiging van oproerverwekking.

Het Mexicaansche Episcopaat heeft in een openbaar schrijven geprotesteerd tegen de bewering van het ministerie van oorlog, dat de op verschillende plaatsen uitgebroken onlusten aan Kerk en geestelijkheid zijn te wijten.

De bisschoppen zeggen onder meer: „Wij protesteeren tegen de ernstige en ongegronde beschuldigingen van het bulletin van het ministerie van oorlog. Deze beschuldigingen zijn valsch en lasterlijk.

In de officeele mededeelingen van het Episcopaat hebben wij de katholieken vermaand, hun pogingen alleen te beperken tot het aanwenden van wettige en vreedzame middelen en zulks kon de openbare meening van het geheele land te onzen gunste bevestigen. Wij verlangen alleen, dat men de wetten zal veranderen overeenkomstig de onvervreemdbare rechten, welke ieder burger volgens de grondwet bezit.

Wat rebellie, oproer, samenzwering tegen de wettelijke overheid betreft, hebben wij verdedigd wat de Kerk leert; deze middelen zijn in strijd met de katholieke moraal, welke ze als oproerige handelingen veroordeelt. In enkele gevallen veroorloven de katholieke theologen zeker niet den opstand, maar wel de gewapende verdediging tegen de aanvallen der tyrannie, nadat de vreedzame middelen zijn uitgeput. Het Episcopaat heeft echter geen enkel officieel stuk gepubliceerd, waarin zou worden gezegd, dat de toestand in Mexico dit punt heeft bereikt. Men kan er het Episcopaat ook niet van beschuldigen, dat het officieel of op een andere wijze zulk een verdediging onder deze omstandigheid ooit als gewettigd of onwettig heeft genoemd. Indien afzonderlijke katholieken, burgers of zelfs geestelijken meenen, dat men op dit punt is aangekomen, dan doen ze zulks zonder officieele goedkeuring of machtiging van het Episcopaat.

De bisschoppen zijn er van overtuigd, dat zij om geen enkele reden zich in de oplossing van dit probleem hebben te mengen, want in het belang van den godsdienst hebben zij zich buiten iedere partij te houden. Naar hun meening zijn degenen de ware schuldigen in dit conflict en van de onrust, die de stem van het katholieke volk van Mexico en van de geheele wereld niet willen hooren. En ze zijn te meer te laken, nu ze na het volk in zijn heiligste gevoelens te hebben gekrenkt, de wonden denken te kunnen sluiten met beleedigende aanvallen op afzonderlijke personen, op de geestelijkheid en de bisschoppen.

Het Episcopaat is gerust, daar het weet, dat zijn zaak is van God en van de vrijheid; geen menschelijke macht zal het gelukken tegen Gods wil in Mexico de bovenhand te krijgen."

Naar de „Evening Post" uit Washington meldt, zijn daar berichten ontvangen, dat in Mexico de revolutie in vollen gang is.

De Mexicaansche regeering tracht door een buitengewone scherpe controle van de grens te verhinderen, dat berichten naar het buitenland komen.

De revolutionnaire beweging.

Aan een levendige beschrijving in de „Croix" omtrent den huidigen toestand in Mexico ontleent de „Msb." het volgende:

De Mexicaansche bladen en de nieuwsagentschappen bewaren een steeds dieper stilzwijgen over de gebeurtenissen die zich in Mexico afspelen. Daar enkele bladen korte berichtjes hadden laten doorsijpelen over de opstandige woelingen, nam de regeering maatregelen tegen de pers: op 8 November werd bevel gegeven, dat ieder die op welke wijze dan ook alarmeerende berichten verspreidde, voor de rechtbank zou worden gedraagd.

Op datzelfde oogenblik teisterden de benden van Juan Galinda den staat Durango, die van Pineda de streek van Jalapa. Bij Cordova bedreigden de rebellen het station van Atoyac en daar de garnizoenscommandant hen niet durfde aanvallen, trad hij met hen in onderhandeling. In eindelooze groepen nestelden de Yaqui-Indianen zich in den staat Chihuahua, waar ze met bijzondere voorkeur de eigendommen van generaal Obregon in brand staken en zich op die van Abelardo Calles, een bloedverwant van den president, wierpen. De benden van Tirso Gonzales en die van Martinez vereenigden zich voor een aanval op El Fuerte (Sinoloa); op 8 November viel Coquimatian in handel der rebbellen.

De verbindingen zijn veelal onveilig, zoo met name te Puebla, te Pachuca, te Toluca, en in de staten Flaxcala en Vera Cruz. De spoorlijnen worden bedreigd. De opstandelingen lieten een trein van Piedras—Negros deraileeren.

De president wilde al deze woelingen aan de geestelijkheid ten laste leggen, en verklaarde dat de aartsbisschop van Mexico, Mgr. Mora y del Rio, er de ziel van was. Alle leiten weerspreken die officieele leugen. Op den dag, dat het grootsche feest van Christus' koningschap werd gevierd, velde een commissaris van politiek zich genoopt, voor de katholieken getuigenis af te leggen.

Hij had gezien hoe ze in ononderbroken rij van vijftien personen breed van den vroegen morgen af voor Onze Lieve Vrouw van Guadeloupe defileerden. Velen waren van verre gekomen, blootvoets. met een kroon van doornen op het hoofd; hij had van half tien af de delegaties elkaar zien afwisselen in het priesterkoor, eerst door Rafael Ceniceros y Villareal en daarna de vertegenwoordigers van iederen staat, de toewijding hooren uitspreken aan het H. Hart; tot in den laten avond had het schouwspel zonder onderbreking geduurd. Het rapport van deze politieautoriteit sloot met de woorden:

„Het was een witte dag; maar er had noch samenscholing, noch eenig vergrijp plaats."

Tegenover de leugen van Calles plaatsten de bisschoppen een fier protest, waarin zij verklaarden, dat zij steeds de rust hadden aanbevolen en vreedzame middelen hadden aangewend om de erkenning der rechten van de katholieken te verkrijgen.

Calles beproefde daarop een nieuwe methode. Terwijl de minister van justitie, Romeo Ortega, aan zijn agenten instructies zond om beslag te leggen op de pastorieën en de bijgebouwen der kerken, zonder het particulier bezit der priesters uit te zonderen, richtte de minister van binnenlandsche zaken, kolonel Tejada een schrijven tot de priesters, waarin hij hun beloofde alles te zullen teruggeven, kerken, pastorieën, seminaries, charitatieve instellingen, eigendommen enzoovoort, als zij zich aan het gezag van Rome wilden onttrekken en een Mexicaansche kerk stichten. Aan de bisschoppen van Huajuapan en Saltillo, naar Mexico-stad ontboden, werd een gelijkluidend voorstel gedaan. Met verontwaardiging werd het verworpen; priesters en bisschoppen antwoordden, dat de Kerk slechts één hoofd heeft, den Paus, Plaatsvervanger van Jezus Christus.

De Bond tot verdediging van den godsdienst publiceerde een formeele verklaring van gehoorzaamheid aan den H. Vader en de bisschoppen richten betreffende deze aangelegenheid tot de geloovigen een herderlijken brief.

't Is derhalve de trouw aan den Opperherder, de weigering van een schisma, welke tot de vervolging van Calles aanleiding gaf.

De officieele aanslagen, welke de algemeene verontwaardiging verwekken, zijn niet in staat de volharding der katholieken aan het wankelen te brengen.

Te Guadalajara richtte op 6 November 's avonds om 9 uur een groote groep politie-agenten zich naar het gebouw van den katholieken bond, in de straten Morelos en Angela-Peralta. Drie hunner gingen het gebouw en de kantoren. waar de katholieken aan den arbeid waren binnen. Daar zij echter geen bewijs konden overleggen. dat zij gerechtigd waren tot huiszoeking, werd hun verzocht zich te verwijderen. De katholieken sloten de deur om niet meer gestoord te worden. Kort daarop werden door een groot aantal agenten de deuren doorschoten. De heer Lopez Calderon werd gedood. twee van zijn kameraden werden ernstig, anderen licht gewond. In een drukkerij. die door de agenten werd vernield, werd nog een katholiek neergeschoteni

De boycot duurt onverflauwd voort. De regeering, welke de pers in handen heeft, verspreidde het gerucht, dat de Bond dezen maatregel had opgeheven, maar onmiddellijk daarop liet de Bond weten, dat hij hem ten volle handhaafde.

Op 2 November sloten elf der voornaamste bioscopen van de hoofdstad De ontvangst was niet eens meer voldoende, om de electriciteitskosten te dekken. Dank de regeeringssubsidies hadden zij van Augustus tot dan toe het leven kunnen rekken. Maar de subsidies raakten uitgeput en de voorstellingen moesten gestaakt. Genoemde bioscopen zijn: Rialto. Rivoli, San Rafael, Olympia, Royo, Goya, Buen Tono, Manuel Briseno. Maria Guerrero, America en Lux.